

Centrum vedecko-technických informácií SR

podpora výskumu, vývoja, inovácií a transferu technológií na Slovensku

Lubomír Bilský

Centrum vedecko-technických informácií SR

Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky (ďalej „CVTI SR“) je národným informačným centrom a špecializovanou vedeckou verejnou knižnicou Slovenskej republiky so zameraním na technické odbory a vybrané oblasti prírodných, ekonomických a humanitných vied. CVTI SR je priamo riadená organizácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a jeho primárnu úlohou je zhromažďovať, spracovávať a poskytovať vedecké informácie a budovať komplexné informačné systémy pre vedu a výskum. Inštitúcia bola založená v roku 1938 a väčšinu svojej viac ako 70-ročnej história bola známa ako **Slovenská technická knižnica**, ktorá vzdy patrila k priekopníkom v zavádzaní nových knižničných technológií. V súčasnosti CVTI SR poskytuje širokú paletu knižničných služieb, ako sú online katalógy, prezenčné a absenčné výpožičacie služby, možnosť rezervovania vyhľadaných kníh, medziknižničné výpožičky a množstvo ďalších. Na základe vzájomných dohôd CVTI SR sprístupňuje špecializované knižničné fondy EÚ, OECD a EBOR. V CVTI SR je v rámci Európskej siete centier PATLIB tiež zriadené **Stredisko patentových informácií**, ktoré získava a sprístupňuje patentové dokumenty Európskeho patentového úradu a slúži ako kontaktné miesto Úradu priemyselného vlastníctva SR. Od júna 2010 je CVTI SR súčasťou **pilotného projektu Európskeho patentového úradu reorientácie stredisk PATLIB**, ktoré budú poskytovať sofistikované vyhľadávacie služby a štatistické analýzy v oblasti patentových informácií, monitorovanie patentov, ohodnocovanie kommerčného potenciálu vynálezov, služby v oblasti komericalizácie technológií a pri formovaní stratégie duševného vlastníctva, ako i súvisiace školiace a tréningové služby. CVTI SR v tomto roku získalo aj štatút **Depozitnej knižnice WIPO** (Svetová organizácia duševného vlastníctva) a spracováva, uchováva a sprístupňuje dokumenty WIPO.

V roku 2007 zriadilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v rámci CVTI SR **Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti** (NCP VaT) ako podporný nástroj v oblasti popularizácie vedy a techniky na celoslovenskej úrovni, ako aj smerom

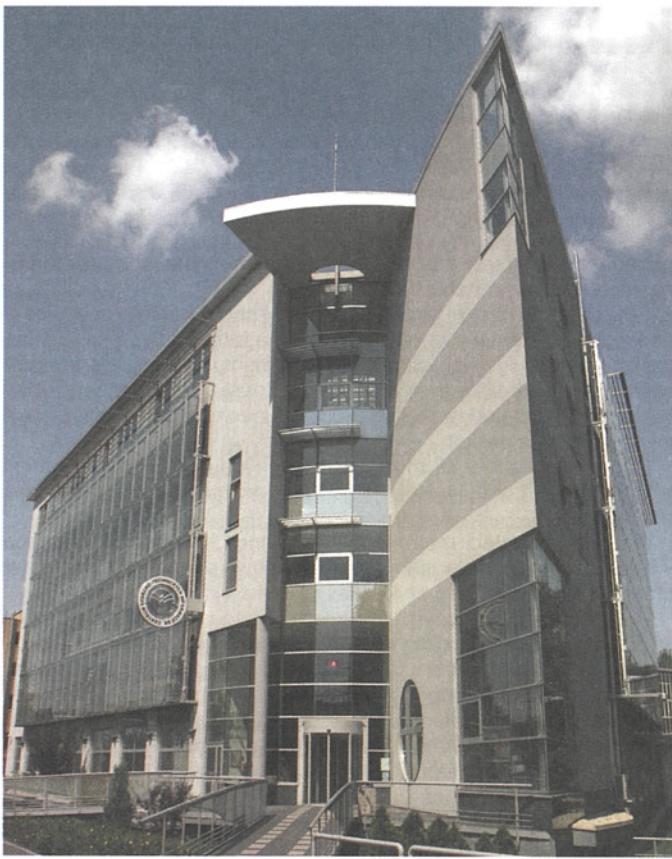
k zahraničiu. NCP VaT sa snaží iniciaovať a vytvárať priestor pre diskusie medzi vedcami ohľadne dosiahnutých výsledkov výskumu a vývoja a dôležitosť aktívneho zapájania sa vedeckých pracovísk zo Slovenska do medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce. To je zabezpečené najmä prostredníctvom organizovaných konferencií, prednášok, seminárov a iných podujatí zameraných na jednotlivé vedecké disciplíny a rôzne cieľové skupiny, ako aj formou mediálnej propagácie. CVTI SR taktiež prevádzkuje **Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie**, ktorý je jedným zo základných informačných, manažérskych a kontrolných nástrojov štátnej vednej a technickej politiky.

Národné projekty CVTI SR financované zo štrukturálnych fondov EÚ, Operačný program Výskum a vývoj

Okrem vyššie uvedených aktivít, implementuje Centrum vedecko-technických informácií SR tri národné projekty financované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) v rámci Operačného programu Výskum a vývoj (OP VaV).

Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom (NISPEZ)

Hlavným zámerom projektu je zabezpečiť prístup k špecializovaným odborným databázam pre vedeckých pracovníkov na Slovensku. Národný projekt sa prioritne zameriava na informačnú podporu pracovníkov výskumu a vývoja na Slovensku. V dlhodobom horizonte piatich rokov (2009 – 2014) rieši koordinovaný nákup a sprístupňovanie elektronických informačných zdrojov pre výskum a vývoj na Slovensku fungujúcich na báze nadstavbových nástrojov a technológií ako i vytvorenie databázy slovenských e-zdrojov pre výskum a vývoj. Ďalším špecifickým cieľom projektu je rozšírenie Centrálnego informačného portálu pre výskum, vývoj a inovácie o nové funkčnosti s rešpektovaním štandardov EÚ, ktoré budú zamerané najmä na prepojenie s inými informačnými systémami o výskume a vývoji v rámci EÚ. Celková suma nenávratného finančného príspevku je 19 881 676,23 €. V rámci projektu NISPEZ je pre akademickú a vedeckú komunitu na Slovensku zabezpečený prístup k nasledovným informačným databázam:

ACM / Association for Computing Machinery; Art Museum Image Gallery; Gale Virtual Reference Library: Art; IEEE/IET Electronic Library (IEL); Knovel Library; ProQuest Central; REAXYS; (originally Beilstein-CrossFire Direct); ScienceDirect; SCOPUS; SpringerLink; Web of Knowledge; and Wiley InterScience.

Infraštruktúra pre výskum a vývoj – Dátové centrum pre výskum a vývoj (DC VaV)

Cieľom národného projektu DC VaV je vybudovať dátové centrum pre výskum a vývoj, ktoré bude uchovávať a spracúvať informácie potrebné pre organizácie výskumu a vývoja v Slovenskej republike. Dátové centrum pre výskum a vývoj príspieva k zvýšeniu schopnosti inštitúcií výskumu a vývoja efektívne spolupracovať s partnermi v zahraničí, ako aj so subjektmi spoločenskej a hospodárskej praxe prostredníctvom transferu poznatkov a technológií. Projekt rieši vybudovanie infraštruktúry informačných a komunikačných technológií pre oblasť výskumu a vývoja. Táto bude budovaná postupne v horizonte piatich rokov tak, aby bola schopná uchovávať a poskytovať dátá potrebné pre zamestnancov výskumu a vývoja za podmienok vysokej dostupnosti a bezpečnosti. Projekt je implementovaný v období rokov 2009 až 2014 a jeho celkový rozpočet je 33 133 963,58 €.

Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK

Od júna t. r. implementuje Centrum vedecko-technických informácií SR národný projekt spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja s názvom **Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK** (ďalej „**NITT SK**“). Strategickým cieľom projektu je vytvorenie a implementácia systému národnej podpory transferu technológií a poznatkov nadobudnutých výskumno-vývojovou činnosťou do hospodárskej a spoločenskej praxe. Národný projekt je realizovaný rovnomerne na celom území SR ako dva zrkadlové projekty, jeden pre cieľ Konvergencia, druhý pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestanosť. Primárna cieľová skupina projektu tvoria pracovníci vysokých škôl a vedeckých inštitúcií, teda vedecká komunita z verejného sektora. Rozpočet projektu NITT SK je 8 234 571,17 € a projekt sleduje naplnenie troch špecifických cieľov, prostredníctvom troch hlavných aktivít:

- **Aktivita 1.1** Budovanie a prevádzka Centra transferu technológií pri CVTI SR
- **Aktivita 2.1** Vytvorenie a prevádzka systému služieb v prostredí informačných a komunikačných technológií v oblasti podpory výskumu, vývoja a transferu technológií
- **Aktivita 3.1** Zvyšovanie povedomia vedeckej komunity o ochrane duševného vlastníctva a transfere technológií

Prostredníctvom projektu NITT SK bude zabezpečená podpora jednotlivých výskumno-vývojových pracovísk v procesoch transferu technológií, t. j. od fázy ohodnotenia kommerčného potenciálu technológií, cez zabezpečenie ochrany duševného vlastníctva, marketing technológií až po samotné kommerčné zhodnotenie poznatkov. Podpora bude zameraná najmä na sprostredkovanie špecializovaných odborných konzultácií a poradenstva v prospech vybraných vedeckých pracovísk, vrátane zabezpečenia finančného krycia týchto služieb. Pracoviská výskumu a vývoja budú tiež poskytované podporné služby v oblasti využívania IKT infraštruktúry pre výskum, vývoj, inovácie a transfer technológií. Zabezpečené bude aj rozširovanie informácií o problematike transferu technológií, vrátane aktívnej propagácie výsledkov slovenských organizácií dosiahnutých výskumno-vývojovou činnosťou doma i v zahraničí. V neposlednom rade bude poskytovaná metodická podpora pri zriadení lokálnych centier transferu technológií na univerzitách a výskumných inštitúciach. Tieto budú podporené aj pri rozvoji a štandardizácii poskytovaných služieb.

Aktivita 1.1 Budovanie a prevádzka Centra transferu technológií pri CVTI SR

Cieľom aktivity je zabezpečiť personálne a prevádzkové kapacity Centra transferu technológií pri CVTI SR a realizovať efektívne poskytovanie podporných služieb v oblasti transferu technológií výskumno-vývojovým pracoviskám na celom území SR. Aktivita je realizovaná v rámci troch etáp. V prvej, analyticko-definičnej etape sa zanalyzuje súčasný stav, vybuduje sa Centrum transferu technológií pri CVTI SR a zadefinujú sa koncepcné východiská pre nadvážujúce etapy. V rámci druhej etapy sa zrealizuje väčšina potrebných verejných obstarávani a vypracujú sa metodické postupy a materiály pre poslednú, realizačnú etapu, ktorá bude zameraná na samotné poskytovanie podporných služieb v oblasti transferu technológií vedeckej komunity.

AAktivita 2.1 Vytvorenie a prevádzka systému služieb v prostredí IKT v oblasti podpory výskumu, vývoja a transferu technológií

Predmetom tejto aktivity je návrh, vybudovanie a prevádzka systému spoločných služieb pre vedeckú komunitu v oblasti IKT infraštruktúry. Systém bude zameraný na riadenie prístupov k špecifickým vedeckým bázam dát, integrovaným aplikáciám a ďalším zdrojom a službám podporujúcim transfer technológií. Aktivita je realizovaná v troch nadvážujúcich etapách. V prvej, analytickej etape sa zmapujú základné požiadavky vedeckej komunity na integrovaný systém, ktorý umožní sofistikovaný prístup a využívanie zdrojov a kapacít existujúcich IKT infraštruktúr pre výskum a vývoj prostredníctvom špecializovaných nástrojov a aplikácií. V druhej, implementačnej etape sa zrealizuje obstaranie, vybudovanie, implementácia a skúšobná prevádzka integrovaného systému spoločných služieb v oblasti IKT infraštruktúry pre potreby vedeckej komunity. V záverečnej, realizačnej etape sa zabezpečí rutinná prevádzka, správa, údržba a potenciálne rozširovanie systému.

A Aktivita 3.1 Zvyšovanie povedomia vedeckej komunity o ochrane duševného vlastníctva a transfere technológií

Cieľom aktivity je zvýšiť povedomie vedeckej komunity o ochrane duševného vlastníctva a dôležitosť popularizácie vedy, a tým prispieť k zefektívneniu transferu technológií a vedeckých poznatkov do praxe. Dôraz bude kladený na aktívnu propagáciu vedy so zameraním na dosiahnuté výskumno-vývojové výsledky. Realizácia aktivity prebieha v troch etapách. V prvej, analytickej etape sa získajú poznatky o konkrétnych formánoch efektívneho pôsobenia na vedeckú komunitu v SR a v zahraničí. Druhá, obstarávacia etapa bude venovaná obstaraniu vybraných tovarov a služieb potrebných pre realizáciu zámerov identifikovaných v rámci analytickej etapy. Kedže sa predpokladá komplexné pôsobenie na vedeckú komunitu, budú nutné obstarania jednak v oblasti klasických mediálnych produktov, moderných programových produktov IT charakteru, ako aj špecifických podporných prostriedkov. V poslednej, realizačnej etape bude zabezpečená implementácia vytvorených produktov, programov, služieb a nástrojov.

Hlavným zámerom národného projektu NITT SK je teda návrh a implementácia národnej infraštruktúry pre podporu transferu technológií, čím sa priamo prispieje k zintenzívneniu a zefektívneniu štátnej podpory výskumu a vývoja na Slovensku. Národný systém podpory transferu technológií bude podporovať implementáciu výskumno-vývojových aktivít vychádzajúcich z konkrétnych potrieb podnikateľskej sféry, čo bude mať za následok zvýšenie miery aplikácie poznatkov a technológií nadobudnutých vedecko-výskumnou činnosťou do priemyselnej praxe. Očakáva sa, že systém významou mierou prispieje k vytváraniu a rozvoju dlhodobých výskumno-vývojových kooperácií akademickej obce s priemyslom, čím sa podporí nielen rozvoj samotnej akademickej a vedeckej sféry, ale i celej, poznatkovo orientovanej spoločnosti.